

MÅNADSBREV

ÅLANDS REPRESENTATION I HELSINGFORS

*Johan Ehn,
Ålands representant i Helsingfors*

*Lena von Knorring,
specialsakkunnig i Ålandsfrågor*

JANUARI 2023

Året som gick

Den 1 september 2022 inledde Ålands Representation i Helsingfors sin verksamhet. Tanken har varit och är att Representationen ska fungera som en brobyggare och en smörjkanna för relationerna mellan självstyrelsen och statsmakten. Grunden fanns lagd i det tidigare Ålandskontoret som vi nu byggt vidare vår verksamhet från.

Mycket av vår tid under hösten har lagts på att göra Representationen känd såväl här i Helsingfors som hemma på Åland. Många kontakter har återupptagits, många nya har knutits. Det är av största vikt att den resurs som Landskapsregeringen knutit till relationsarbetet med statsmakten kan användas på bästa möjliga sätt. Genom att bygga och underhålla ett såväl brett som djupt kontaktnät skapas de grundläggande förutsättningarna för att så ska kunna ske.

En av höstens stora höjdpunkter var genomförandet av Ålandsakademien i början på oktober månad. Ett 15-tal tjänstemän från statsrådets kansli, ministerierna och presidentens kansli tillbringade två dagar på Åland. Under vistelsen gav vi dem en rejäl dos av Ålandskunskap såväl historiskt som i nutid. Evenemanget var mycket uppskattat såväl av våra inbjudna gäster som av de åländska värdarna. Detta är ett evenemang som med säkerhet kommer att leva vidare.

Nordiska Rådets session ordnades i år i Helsingfors. Ett tjugotal ålänningar deltog och representationen passade på att bjuda in deltagarna till en mottagning. Nordiska Rådets session är också ett utmärkt tillfälle för de åländska deltagarna att träffa representanter för statsmakten och diskutera frågor som inte enbart berör det nordiska samarbetet.

Under hösten har representationen också bistått lantrådet och ministrarna när de besökt Helsingfors. Här kan bl.a. nämnas att lantrådet Veronica Thörnroos besökte Finansministeriet, Social- och Hälsovårdsminister Annette Holmberg Jansson besökte sin kollega Krista Kiuru och näringsminister Fredrik Karlström var inbjuden till en mottagning till Tysklands ambassad med anledning av återföreningsdagen.

Undertecknad har också deltagit i arbetet med kontaktgrupperna för Inrikes- Utrikes- och försvarsministeriet. Arbetet i kontaktgrupperna är en viktig del i att förbättra informationsgången och undvika onödiga konflikter mellan självstyrelsen och statsmakten. Ett arbete pågår nu för att kontaktgrupper ska etableras på flera av ministerierna.

Sammantaget känns det som om Representationen nu hittat sina former och att grunden är lagd för vårt kommande arbete.

Helsingfors den 13 januari 2023

Johan Ehn

Ålands representant i Helsingfors

På kommande

Ålandskungen kommer till Helsingfors

Fredagen den 20 och lördagen 21 januari kommer den bejublade föreställningen av musikalteatern Ålandskungen till Helsingfors. Talmannen och lantrådet har bjudit in viktiga samarbetspartner till föreställningen på fredag och ordnar i samband med detta en mottagning. Ett 80-tal inbjudna har tackat ja till inbjudan och vi ser nu framemot en trevlig kväll tillsammans där vi får tillfälle till mera otvunget minglande samtidigt som vi får möjlighet att sprida kunskap om självstyrelsens grunder och dess historia.

Ålandsdag i skolan

Ålandsdagen i skolan den 22 mars ger lärare och elever möjligheten att bekanta sig med Åland genom mångsidigt material och skolbesök. Den nordiska kopplingen är viktig för Åland och därför ordnas Ålandsdagen dagen innan Nordens dag.

Ålandsdagen är ett samarbete mellan Ålands landskapsregering, Justitieministeriet och Statsrådets kansli. Medverkande är Hanaholmens Svenska Nu -nätverk, Riksarkivet, Nordisk kulturkontakt, Språkambassadörerna, Håll Skärgården Ren samt Schildts & Söderströms. Ålandsdagen i skolan är en fortsättning på Ålandsveckan i skolor, som var en del av statsrådets kanslis firande av Ålands självstyrelsens hundraårsjubileum.

Från Representationens sida deltar vi som stöd i planeringen av evenemanget och vi kommer också att ge några skolklasser möjlighet att besöka oss på Representationen på Annegatan.

Vår förhoppning är att evenemanget skalla leva vidare också de kommande åren men då så att ansvaret för planering och koordinering helt övergår till intressenter i riket. Från åländska sida kommer vi naturligtvis att finnas med och bidra till evenemangets innehåll.

Finlandsakademi i Helsingfors

Som tidigare har nämnts har den sk. Ålandsakademien som ordnats för tjänstemän vid ministerier och andra centrala aktörer på plats på Åland varit mycket uppskattad. Vi har konstaterat att kunskapen om hur det fungerar i respektive huvudstad inte alltid är den bästa. Genom att ge möjlighet att lära sig mer och att få komma på plats och se hur man är organiserad har förutsättningarna att förstå varandra bättre ökat väsentligt.

Vi har nu diskuterat att det vore till fördel att kunna erbjuda åländska tjänstemän möjligheten att öka sina kunskaper på motsvarande sätt på plats i Helsingfors. Vi har därför initierat ett förslag till en Finlandsakademi hos Statsrådet och Justitieministeriet. Vi kommer nu tillsammans med dem att planera vidare för ett dylikt

evenemang och hoppas att vi ska kunna välkomna tjänstemän från Landskapsregeringen till Helsingfors under denna vår.

Riksdagsval och regeringsprogram

Söndagen den 2 april går republiken Finland till val och en ny riksdag ska väljas för de kommande fyra åren. Från representationens sida är vi redo att ordna med en valdebatt med åländska kandidater i riksdagsvalet som skulle rikta sig till väljare i Helsingfors med omnejd som får rösta i den åländska valkretsen. Huruvida det blir en debatt eller inte beror på om det finns intresse för detta hos kandidaterna. Vi återkommer till detta när vi vet mer.

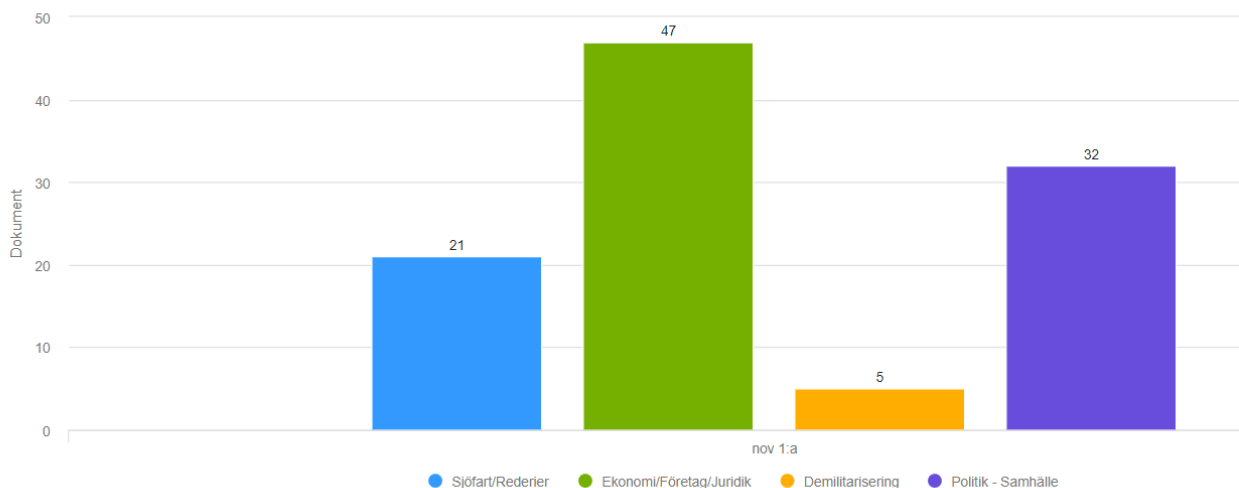
Efter riksdagsvalet skall en ny regering tillsättas i Helsingfors. Från åländsk sida är det viktigt att den nya regeringen också har frågor som rör Åland med i sitt regeringsprogram. Just nu pågår ett arbete med att förbereda de åländska positionerna så att vi är redo när förhandlingarna kör i gång. Samtidigt görs ett arbete för att säkra att Åland hörs i processen för att på så sätt också här lägga en god grund för det kommande samarbetet mellan självstyrelsen och statsmakten.

Rapportering gällande Åland i finländsk media

Ålands representation i Helsingfors följer kontinuerligt vad som produceras i finländsk media. Syftet är dels att vid behov kunna agera, dels för att få en så bred bild som möjligt över synen på Åland i Finland.

November

Nov 1, 2022 - Nov 30, 2022

Källa: Meltwater

Så här års är vädret en återkommande nyhetsutfyllnad, men annars har november varit en månad där man i mediauppföljningen inte ser några utstickande ämnen utöver att beskattningsuppgifterna offentliggörs. Den tidigare så ivriga rapporteringen kring Ålands särställning och det ryska konsulatet på Åland har lugnat sig under november och endast 5 artiklar berör sådant som kan ordnas in under rubriken Demilitarisering. Gällande de politiska artiklarna så handlar de mest om valkretsarna och fördelningen av mandatplatserna i riksdagen. Att vi närmar oss riksdagsval den 2 april nästa år börjar småningom märkas. Bland artiklarna om Sjöfart och rederier uppmärksammas Viking Lines köp av aktier i Eckerö Line. I övrigt är det mest fokus på artiklar om ekonomi där Åland omnämns i olika sammanhang med 47 artiklar.

Politik och samhälle (32)

- Artiklar om fördelningen av antalet mandatplatser i riksdagen per valkrets. Helsingfors, Nyland och Birkaland får vardera en plats till i riksdagen, medan Sydöstra Finland blir av med två platser och Lappland en plats. I sammanhanget nämns Åland. (MTV.fi, Turun Sanomat Yle 2.11) (Verkkouutiset 10.11) (Maaseudun Tulevaisuus 14.11).
- Artiklar om förtidspension och andelen av befolkningen i olika landskap. Här nämns Lemland med lägst antal förtidspensionerade (16 – 64 åringar) med 1,6% av befolkningen. Detta i jämförelse med Norra Savolax där andelen förtidspensionerade är 21,2 % och Grankulla med 2,5%.
- Samernas rättigheter har debatterats flitigt i medierna och Helsingin Sanomat skriver den 8.11 att samerna borde ha en egen riksdagsledamot och att Åland har haft en egen valkrets sedan 1948.
- Artiklar om inkomstskatteprocenter och fastighetsskatteprocenter. Sote-reformen har inneburit en minskning av kommunalbeskattningen. Fastighetsskatten sänks i 15 kommuner. Åland nämns i artiklarna då Sote-reformen inte berör Åland. (Taloustaito, JPNews, Aamuset, Kauppalehti, Verkkouutiset 18-19.11)
- Sammanställning av frånvaro i riksdagen. Mats Löfström toppar listan tillsammans med Kalle Jokinen (Saml.). (Verkkouutiset 25.11)
- Tidningen Seura har undersökt vilka som är de mest respekterade politikerna i Riksdagen. De två som fick 6 röster och var de mest respekterade var Antero Laukkanen (Kd) och Sari Essayya (Kd). Mats Löfström fick 3 röster och det fick även Veronica Rehn-Kivi (Sfp), Sinue Wallinheimo (Saml.), Hannu Hoskonen (C) och Markus Lohi (C)
- Artikel om utsläpp per invånare i Finland. Här utmärker sig Lumparland med största utsläppen per invånare. Detta p.g.a. hamnen i Långnäs. (Satakunnan kansa 25.11)

Demilitarisering (5)

- "Åland vill behålla sin status som demilitariserad zon." Intervju med Camilla Gunell. (Vasabladet den 1.11)
- President Sauli Niinistö i intervju om hans syn på kärnvapen och världsläget. I sammanhanget nämns ryska konsulatet i Mariehamn. (MSN 7.11)
- Samlingspartiets riksdagsledamot Anne-Mari Virolainen skulle vilja stänga de ryska konsulaten i Åbo och Mariehamn (Uusi Suomi 8.11)

- Professor i statsvetenskap Jukka Tarkka skriver som gästande kolumnist i Etelä Suomen Sanomat 10.11 att man bör bli av med Ålands-avtalen från Geneve och Moskva.
- Riksdagsledamot Päivi Räsänen (KD) är inte nöjd med utrikesminister Haavistos svar om övervakning av Åland i fredstid. (KD lehti 14.11)

Ekonomi/företag/juridik (47)

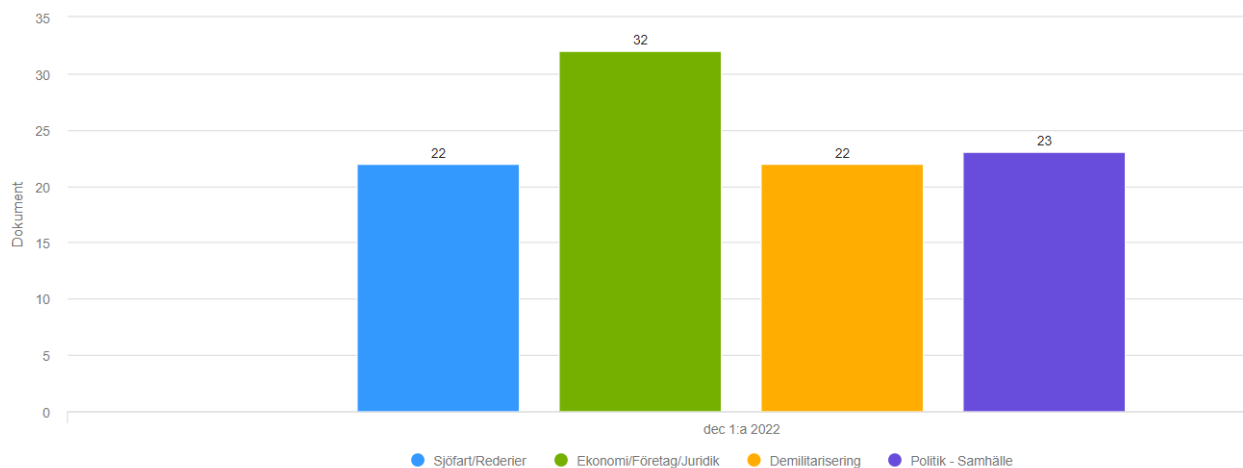
- Rapportering om taxi-regleringarna och hur dagens taxi-marknad ser ut. Konsumentverket har undersökt priserna under 2022 och man har också tagit med Åland i undersökningen. Detta för att få en uppfattning om hur taxi-situationen kunde ha sett ut utan regleringen som infördes 2018. Medier som rapporterade om detta 1.11 Turun Sanomat, Päivänlehti, Ilta-Lehti, Kauppalehti, Koillissanomat
- Vindkraft kräver enorma investeringar till elnätet. Den planerade vindkraftsparken med 360 vindmöller skulle producera en fjärdedel av Finlands el. (Turun Sanomat 3.11)
- Korruptionshärva gällande tagande av muta där Global Group Finland Oy som saluför bland annat rengöringsmedel. En ansvarig försäljare på Åland har dömts till 35 dagsböter för tagande av muta. (Ilta-lehti 6.11)
- Reportage om skatter och kvars-katter, konstateras att Kökar ligger på andra plats om man ser till medeltalet av kvars-katt per person 7723e. (Loviisan Sanomat 8.11, Ilta-Sanomat 9.11)
- Artikel om fastighetsmarknaden och prisbilden i Åbo som närmar sig den i huvudstadsregionen. Artikeln tar även upp situationen i Mariehamn som för tillfället rapporteras ha fyra centrala objekt till salu. (Aamuset 9.11)
- Pirkka Pekka Petelius kontrakt med Paf gällande hans karaktärer behandlas ännu i artiklar när man rapporterar om vad riksdagsledamöterna förtjänat under 2022. (Ilta-Sanomat, Suomenmaa, Aamulehti 9.11)
- Ilta-lehti och Ilta-Sanomat skriver lyfter upp Anders Wiklöf som mångmiljonär (9.11)
- Guldsmeden Maria Karlström har gjort "årets vackraste ring 2022". (MTV.fi 12.11 och Hbl. 13.11)
- Det i Vasa grundade företaget Investigo har nu verksamhetsställe också i Mariehamn. (Vaasa Insider 14.11)
- Livsmedelsverket betalar Fifa 1.6 miljoner euro i ersättning för den odlade fisk som fick avlivas p.g.a. IHN-virusutbrottet. (Arvopaperi 14.11)
- Så här års är Coca-Cola lastbilen ute på turné igen. Haddon Sundblom som tecknade tomten som förknippas med Coca-Cola reklamen har rötter på Åland och detta nämns i sammanhanget.
- Uusimaa, Helsingin Uutiset, Aamuset, Turun Sanomat, Ilta-lehti, Radio Sun, Tamperelainen, KaupunkiSanomat, Kuljetus 15.11 – 30.11)
- Flexens VD Bernt Schalin intervjuas om att etablera en vätgasanläggning med en investering på en halv miljard i Karleby. (Kauppalehti, Yle, MSN, MTV.fi 15.11, Yle 18.11). Tiina Ojutkangas skrev ledare i Keskipohjanmaa 15.11.
- Enligt statistikuppgifter om handeln under "Black Week". Man rapporterar om att minst köp per invånare gjordes på Åland och i Pajjät-Häme. (Verkkouutiset 29.11)

Sjöfart/Rederier (21)

- Viking Line valdes till årets transportföretag på Finnish Travel Gala. (Osto- ja logistiikka, Turun Sanomat, Navigator, Aamuset 7-11.11)
- Viking Line köpte aktier i EckeröLine och har nu 17 % av EckeröLines aktier. (Turun Sanomat, Talouselämä, Itä-Savo, Ilta-Sanomat, Navigator 18.11)

December

Dec 1, 2022 - Dec 31, 2022

Källa: Meltwater

Rapporter om vädret är fortsättningsvis ofta förekommande, men annars är december en månad där man med hjälp av statistik summerar olika samhällsfenomen. Rapporteringen kring Ålands särställning och det ryska konsulatet på Åland förekommer fortfarande i media, men inte lika frekvent som tidigare. Artiklarna om ekonomi/företag/juridik (32) handlade om vätgas, vindparker och olika samhällsstöd.

Politik och samhälle (23)

- Artiklar om ekonomisk tillväxt i Finland där Åland, Österbotten och Norra Österbotten ligger i topp när man granskat siffror från Statistikcentralen. (Kauppalehti, YLE, Tekniikka & Talous 1.12)
- Intervju med Anders Eriksson i HBL den 3.12: "Åländska självständighetskämpen Anders Eriksson; samerna får det bättre, ålänningarna sämre".
- Statsministern bjöd in barn på Självständighetsfest. Däribland Elin Björkroos, Hanna Christensen, Raket Karlsson och Pontus Andersson som representerade Åland på festen. (HBL 8.12)
- Verkkouutiset (14.12) granskade antalet arbetslösa per 100 arbetande (serviceförhållande) och konstaterade att man återgått till samma nivå som före pandemin. Åland ligger på andra plats med

(115) efter Nyland. YLE (14.12) rapporterade om att antalet långtidsarbetslösa har minskat och att arbetslösheten har minskat mest på Åland.

- Iltalehti (22.12) listade vilka riksdagsledamöter (140) som stöder marknadsekonomi och har fått valfinansiering av Pro Markkinatalous stöd på sammanlagt 528 000 euro.
- Uusi Suomi (27.12) intervju med riksdagsledamot Mats Löfström om "ny information om Rysslands konsulat – ville inte bli en spelknapp för de stora partierna". (MSN 31.12)
- Verkkouutiset (28.12) har listat riksdagsledamöternas frånvaro från arbetet i de olika utskotten. "Mikko Kärnäs (C) och Mats Löfströms frånvaro sticker ut". Mats Löfström frånvaro 9/25 i Grundlagsutskottet och Mikko Kärnä 12/32 i Förvaltningsutskottet.
- YLE (28.12) rapporterade om hjälpsändningar till Ukraina och brandbilen som skänktes från Åland till Lviv i Ukraina.

Demilitarisering (22)

- Suomen Kuvalehti (1.12) skriver om samernas rättigheter och jämför med Ålands självstyrelse och de rättigheter som ålänningarna har i förhållande till staten.
- Regeringen lämnade propositionen om anslutning till Nato till riksdagen den 5 december. Ålands folkrättsliga ställning skrivs om i sammanhanget. (MSN, Päivän Lehti, Daily Finland 5.12). "Historiskt ögonblick" skrev Kauppalehti om en intervju med utrikesminister Pekka Haavisto. (Kauppalehti, Demokraatti 7.12)
- I samband med Självständighetsdagen den 6.12 skrev Salon Seudun Sanomat om att intresset har ökat för frivilligt försvarsarbete. I den senaste frivilliga försvarskursen som ordnades deltog 50 ålänningar. (Helsingin Sanomat 29.12)
- Oppositionen i riksdagen debatterade gängvåldet i Finland och här togs också de ryska konsulatens vara eller icke vara i Mariehamn och Åbo upp. (Uusi Suomi 8.12)
- I en intervju med President Sauli Niinistö om gängvåldet tas också frågan om de ryska konsulaten upp. (Uusi Suomi 12.12)
- Professor Jukka Tarkka som gästskribent i Etelä-Suomen Sanomat (22.12) "Åland är ett landskap i en Nato-medlemsstat".
- HBL (16.12) om protestaktionen mot kriget i Ukraina utanför det ryska konsulatet i Mariehamn och icke-våldssymbolen med ett gevär med knut på pipan utreds nu som brott mot vapenlagen. (Turun Sanomat 28.12 och Helsingin Sanomat 28.12)
- I YLE:s sammandrag över året som gick (30.12) Ålands demilitarisering var en av de frågor som debatterats flitigt under året.

Ekonomi/företag/juridik (32)

- Grön väteproduktion på Åland HBL (10.12 och ePressi 16.12).
- Åby75 -jackpot till åländskt spelgäng (Maaseudun Tulevaisuus 13.12).
- Önningeby och Mariehamn med på lista över kommuner med invånare med högsta inkomster/person (Iltalehti 15.12).

- Ett nytt ledningsprojekt på Östersjöns botten planeras mellan Finland och Sverige via Åland och därifrån söderut i Östersjön (Talouselämä 16.12, MSN 18.12, Tekniikka & Talous 19.12).
- Artikel om vätgas teknologi och vindparker som planeras på Åland (Länsi Suomi 18.12, Talouselämä 21.12).
- Bostadsskuldsättningen för privatpersoner ökar. I huvudstadsregionen och på Åland är man enligt Statistikcentralen mest skuldsatt (Ilta-Sanomat och Verkkouutiset 21.12).
- Om stöd för utgifter i kommunerna i samband med Coronan (Mediuutiset, Aamuset, talouselämä 23.12).
- Dubbelt barnbidrag i december, till barn på Åland utbetalades 763 888 euro (YLE 23.12)
- Ilmatar Offshore valde Ramboll som konsult för att utreda bland annat vindparkernas miljöeffekter. (Rakennuslehti 29.12).

Sjöfart/Rederier (22)

- Eckerökoncernen lägger ner Birka Cruises (Svenska Yle 3.12)
- Viking Line säljer fartyget M/S Rosella som trafikerat Mariehamn Kapellskär till Grekland (Åbo Underrättelser 7.12, Kauppalehti, Turun Sanomat, Talouselämä, HBL 8.12).
- Viking Line köper Eckerö Line aktier (HBL 13.12, Turun Sanomat 22.12).
- Finnlines som trafikerar Nådendal – Långnäs – Kapellskär satsar på två nya ropax fartyg. (Ilta-Sanomat, Turun Sanomat, Yle 22-23.12)

Rapporten är sammanställd av Lena von Knorring vid Ålands representation i Helsingfors med Meltwater som källa.